

POSTANOWIENIE

Dnia 30 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa D. S. i P. S.
przeciwko R. [...] Spółce z o.o. w W.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 kwietnia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 21 maja 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza na rzecz powodów od pozwanego kwoty po 1380,-
(jeden tysiąc trzysta osiemdziesiąt) złotych dla każdego
z powodów, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 maja 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] zmienił wyrok Sądu Okręgowego w W. w sprawie o ochronę dób osobistych. Na skutek apelacji pozwanej obniżono kwoty zasądzone tytułem zadośćuczynienia, nie zmieniając orzeczenia Sądu pierwszej instancji w pozostałej części - a więc co do nakazu opublikowania oświadczenia zawierającego przeprosiny wobec powodów oraz usunięcia z archiwum internetowego pozwanej, artykułów uznanych za naruszające dobra osobiste. Źródło sporu stron stanowiły teksty opublikowane przez pozwaną w wydawanym przez nią dzienniku oraz na jego stronie internetowej, poświęcone życiu prywatnemu powodów i relacjom pomiędzy nimi.

Wyrok Sądu drugiej instancji został zaskarżony skargą kasacyjną przez pozwaną, która zarzuciła mu naruszenie: art. 233 § 1, art. 227 i art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c.; art. 23, 24 § 1 i art. 448 k.c.; art. 1, 6, 12, 41 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. prawo prasowe (Dz.U. Nr 5, poz. 24 ze zm. - dalej jako: „prawo prasowe”) oraz art. 10 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (dalej jako: „Konwencja”), art. 14 oraz art. 54 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 41 w związku z art. 14 pkt. 6 prawa prasowego. Na tej podstawie wniosła ona o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania. W odpowiedzi na skargę kasacyjną powodowie wniesli o jej oddalenie i o zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie nie występują przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Brak w niej zwłaszcza podstaw, na których istnienie powołała się skarżąca. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała ona na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, obie te przesłanki wiążą się z występowaniem w sprawie problemu z zakresu wykładni prawa, mającego charakter precedensowy lub budzącego

konkretne wątpliwości interpretacyjne (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 marca 2012 r., I CSK 496/11, nie publ., z dnia 6 listopada 2012 r., III SK 17/12, nie publ., z dnia 6 marca 2013 r., III SK 32/12, nie publ., z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, nie publ., z dnia 5 grudnia 2013 r., II CSK 244/13, nie publ.). Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o tę przesłankę jest uzasadnione wówczas, gdy wyjaśnienie tej kwestii przez Sąd Najwyższy mogłoby przyczynić się do rozwoju prawa, służąc jako punkt odniesienia przy rozpoznawaniu podobnych spraw (i spełniając tym samym publiczne cele skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia).

Żadna z kwestii wskazanych przez skarżących nie odpowiada jednak tym przesłankom. Wszystkie one koncentrują się wokół pytania, czy w ramach ochrony dóbr osobistych możliwe jest nakazanie usunięcia publikacji z archiwum internetowego czasopisma. Podstawowym argumentem skarżących (w zakresie obu tych przesłanek) jest wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 16 lipca 2013 r., Szymon Węgrzynowski oraz Tadeusz Smolczewski przeciwko Polsce (skarga nr 33846/07), w którym wykluczono konieczność usuwania materiału naruszającego dobra osobiste z archiwum internetowego czasopisma.

Na wstępie należy zauważyć, że w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący popadają w sprzeczność - twierdząc, że ta sama kwestia stanowi istotne zagadnienie prawne (a więc, że ma charakter precedensowy) oraz, że wywołuje ona wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie (co oznacza, że była ona już wcześniej przedmiotem wypowiedzi).

Kluczowe znaczenie ma jednak w tym wypadku merytoryczna treść argumentacji skarżących. Powołane orzeczenie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka nie wskazuje bowiem na konieczność weryfikacji zaskarżonego wyroku w postępowaniu kasacyjnym. W pierwszej kolejności wskazać należy, że ochrona gwarantowana przez przepisy Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności jest ze swej istoty ochroną proporcjonalną - jej zakres uzależniony jest od porównania dóbr i wartości zasługujących na ochronę w danym wypadku. Zasada ta była wielokrotnie potwierdzana w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i może być współcześnie uznana za aksjomat -

szczególnie silnie eksponowany na gruncie art. 10 Konwencji, dotyczącego swobody wypowiedzi (por. m.in. wyroki: z dnia 26 września 1995 r. *Vogt przeciwko Niemcom*, skarga nr 17851/91 oraz z dnia 22 kwietnia 2013 r., *Animal Defenders International przeciwko Wielkiej Brytanii*, skarga nr 48876/08).

Orzeczenie w sprawie Szymon Węgrzynowski oraz Tadeusz Smolczewski przeciwko Polsce zostało wydane na tle specyficznej sytuacji, w której publikacja uznana za naruszającą dobra osobiste dotyczyła zarzutu nieprawidłowego funkcjonowania władzy publicznej. Z tego powodu bez wątpienia występują w niej wyraźne elementy interesu publicznego, które przemawiać mogą za utrzymaniem tekstu w archiwum internetowym, uzasadniając argument o dążeniu do unikania działań równoznacznych z cenzurą.

Sytuacja taka nie ma natomiast miejsca na gruncie skargi kasacyjnej pozwanej, która, publikując informacje związane z życiem prywatnym powodów, działała w innej sferze: dostarczając czytelnikom wiadomości o życiu osób znanych oraz ich interpretacji. Nie realizowała ona tym samym jakiegokolwiek dalej idącego interesu publicznego, porównywalnego z interesem istniejącym na gruncie sprawy Szymon Węgrzynowski oraz Tadeusz Smolczewski przeciwko Polsce. W konsekwencji, argumentacja Europejskiego Trybunału Praw Człowieka nie wskazuje na konieczność przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i weryfikacji prawomocnego orzeczenia przez Sąd Najwyższy. Pojedynczy wyrok stwierdzający naruszenie Konwencji - wydany na gruncie konkretnej sprawy o własnej specyfice - nie pozwala stwierdzić, by w tym zakresie istniał standard ochrony praw człowieka o bardziej ogólnym charakterze, który mógłby stanowić kryterium oceny zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w postanowieniu, o kosztach postępowania rozstrzygając na podstawie art. 98 § 1 i art. 109 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.